

Tauw

Nader onderzoek ecologie Edam-Volendam

Soortgericht onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming

5 november 2019

Verantwoording

Titel	Nader onderzoek ecologie Edam-Volendam
Opdrachtgever	Gemeente Edam-Volendam
Projectleider	Alexander Pieters
Auteur(s)	Rob Jansen
Tweede lezer	Sjoerd-Dirk Fiaschi-Van der Est
Uitvoering meet- en inspectiewerk	Bram Rijksen, Melanie Boonstra, Koen Wonders
Projectnummer	1226747
Aantal pagina's	9
Datum	5 november 2019
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer
T +31 57 06 99 91 1
E info.deventer@tauw.com

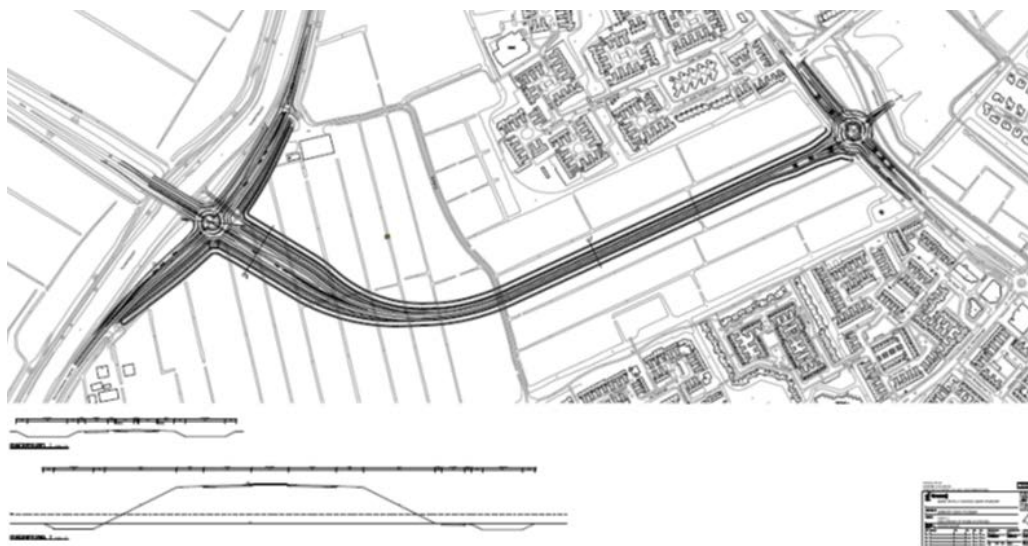

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Methode.....	5
2.1	Steenuil	5
2.2	Rugstreepad.....	5
2.3	Platte schijfhoren.....	5
2.4	Vleermuizen	5
3	Resultaten en effectbepaling.....	6
3.1	Steenuil	6
3.2	Rugstreepad.....	6
3.3	Platte schijfhoren.....	6
3.4	Vleermuizen	7
4	Conclusie.....	8
4.1	Conclusie	8
5	Literatuur	9

1 Inleiding

Gemeente Edam-Volendam is van plan het project 'Derde ontsluitingsweg Edam-Volendam' uit te voeren. Het gaat om een één kilometer lange verbindingsweg die de N244 ter hoogte van de kruising met de Monnickerdammerjaagweg (N247) met de Dijkgraaf Poschlaan moet verbinden (zie figuur 1.1). Tauw heeft in 2015 en 2016 nader onderzoek uitgevoerd naar rietorchis, vleermuizen, steenuil, rugstreeppad, kleine modderkruiper, bittervoorn en platte schijfhoren (Tauw, 2017). Met uitzondering van de rietorchis zijn er bij dit onderzoek geen beschermde functies van beschermde soorten aangetroffen. Met ingang van de Wet natuurbescherming (hierna 'Wnb') zijn rietorchis, kleine modderkruiper en bittervoorn niet meer beschermd. In 2019 heeft Tauw onderzocht of het plangebied wezenlijk is veranderd ten opzichte van de situatie in 2016 (Tauw, 2019). Hierbij is geconcludeerd dat er geen ruimtelijke ontwikkelingen binnen de grenzen van het plangebied hebben plaats gevonden sinds 2016. De habitatkenmerken, maaiveldhoogte, grondwaterpeil, opgaande beplanting en dergelijke zijn onveranderd. Daarom is het niet te verwachten dat er wezenlijke wijzigingen hebben plaatsgevonden in soortensamenstelling ten opzichte van de onderzoeken in 2016. Zekerheidshalve heeft Tauw in 2019 een actualiserend onderzoek uitgevoerd om te bepalen of de situatie met betrekking tot beschermde soorten gewijzigd is ten opzichte van het onderzoek in 2015. Dit rapport doet verslag van dit actualiserende nader onderzoek.

Figuur 1.1 Plangebied derde ontsluitingsweg Edam-Volendam

2 Methode

2.1 Steenuil

Het onderzoek van steenuilen richtte zich op het waarnemen van een volwassen individu of paar in broedbiotoop, nesten, territoriumroep van een mannetje en op ander gedrag dat een territorium of nest indiceert. Voorafgaand aan het eerste bezoek is het plangebied en de directe omgeving onderzocht op kansrijke plaatsen voor steenuil. Omdat er geen geschikte verblijfplaatsen in of direct naast het tracé aanwezig zijn richtte het onderzoek zich voornamelijk op de functie van rust- en foerageergebied. Het ecologisch onderzoek is uitgevoerd door vier gerichte bezoeken (zie tabel 2.1). Het onderzoek vond 's avonds plaatst, vanaf zonsondergang tot en met twee uur daarna, bij de juiste weersomstandigheden (droog, weinig wind).

2.2 Rugstreeppad

Het onderzoek naar rugstreeppad is uitgevoerd door op drie geschikte avonden te luisteren naar kooractiviteit. Daarnaast is gezocht naar adulten en larven in de watergangen.

2.3 Platte schijfhoren

Het onderzoek naar platte schijfhoren is uitgevoerd door in kansrijke watergangen (veel watervegetatie). Schijfhorens zijn hierna geïdentificeerd op soort. Voor de exemplaren waar in het veld niet direct een soort kon worden bepaald is vervolgens een binoculair gebruikt.

2.4 Vleermuizen

Het vleermuizenonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuizenprotocol 2017 van het Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2017). Dit is gedaan met behulp van een batdetector (type: Petterson D240X). Een batdetector is een apparaat dat ultrasone geluiden, die een vleermuis maakt, omzet in voor de mens hoorbare tikkende geluiden. Aan de hand van het ritme en de frequentie kan worden bepaald om welke vleermuissoort het gaat. Voor het determineren van soorten wordt daarnaast gebruik gemaakt van opnameapparatuur en het programma Batsounds.

Om foerageergebieden en vliegroutes in kaart te brengen hebben één (eerste bezoek) respectievelijk twee (tweede bezoek) ervaren ecologen door de deelgebieden gelopen en gepost. Bij het rondlopen is gekeken naar vleermuisactiviteit en vleermuisgedrag tijdens deze activiteit.

In totaal zijn twee veldbezoeken uitgevoerd in de periode mei tot en met september. Meerdere bezoeken zijn nodig, omdat vleermuizen gebruik maken van een netwerk van verblijfplaatsen met bijbehorende foerageergebieden en vliegroutes tussen deze plekken. Omdat op locatie waar de weg komt geen potentiële verblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn lag de focus van het onderzoek op (essentiële) foerageergebieden en vliegroutes. Door de bezoeken te spreiden wordt een beter beeld verkregen van de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied en hiermee van de betekenis van het plangebied voor vleermuizen. In tabel 2.1 zijn de data en weersomstandigheden van beide veldbezoeken weergegeven.

Het veldwerk is sterk weersafhankelijk en is alleen bij gunstige weersomstandigheden uitgevoerd. Dit houdt voor vleermuizen in dat er geen of weinig neerslag is en niet te veel wind.

Tabel 2.1 Veldbezoeken voor de nader onderzoeken

Datum en tijd bezoek	Soort	Weersomstandigheden
11 maart 2019, 17.30 - 21.30	Steenuil	Half bewolkt, droog, windkracht 3, circa 6 graden Celsius
2 april 2019, 18.00 – 22.00	Steenuil en rugstreepad	Half bewolkt, droog, windkracht 2, circa 10 graden Celsius
29 mei 2019, 21.30 – 00.00	Steenuil, rugstreepad en vleermuizen	Half bewolkt, droog, windkracht 2, circa 15 graden Celsius
7 augustus 2019, 21.15 – 00.05	Steenuil, rugstreepad en vleermuizen	Half bewolkt, droog, windkracht 2, circa 14 graden Celsius
4 september 2019, 08.45-16.00	Rugstreepad & Platte schijfhoren	Half bewolkt, motregen, windkracht 3, circa 20 graden Celsius

3 Resultaten en effectbepaling

3.1 Steenuil

Een aantal boerderijen buiten het plangebied, langs de N247, lijken vanaf de buitenkant enigszins geschikt als nestlocatie. Het plangebied kan dienen als foerageergebied wanneer een nestlocatie in de omgeving aanwezig is. Er zijn geen steenuilen waargenomen bij de veldbezoeken. Er zijn bij een schuur aan de noordwestzijde, buiten het plangebied, poepsporen en oude (kleine) braakballen aangetroffen die hoogstwaarschijnlijk van torenvalk zijn. Deze schuur is ongeschikt als nestlocatie voor steenuil.

Er zijn geen foeragerende steenuilen aangetroffen tijdens de veldbezoeken. Ook zijn geen nestlocaties van steenuil aangetroffen in het onderzoeksgebied. Het voornemen heeft daarom geen negatieve effecten op steenuilen.

3.2 Rugstreepad

Er zijn geen roepende rugstreepadden aangetroffen. Ook zijn er geen larven van rugstreepad aangetroffen in de watergangen. Het voornemen heeft daarom geen negatieve effecten op rugstreepadden.

3.3 Platte schijfhoren

Er zijn geen platte schijfhorens aangetroffen. Wel zijn er honderden gewone schijfhorens en draaikolkschijfhorens aangetroffen.

Platte schijfhoren is niet aanwezig in de watergangen. Het voornemen heeft daarom geen negatieve effecten op platte schijfhorens.

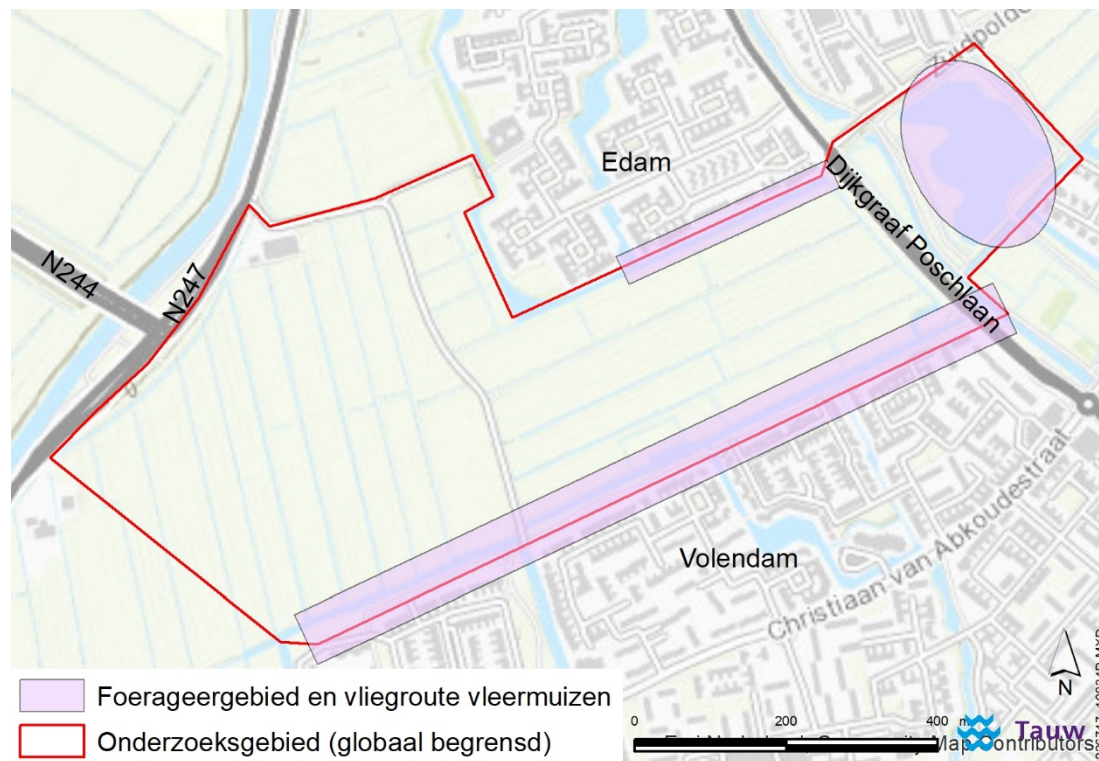
3.4 Vleermuizen

Er zijn bij beide bezoeken diverse foeragerende en langsvliegende vleermuizen waargenomen. Waargenomen vleermuizen betreffen gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuizen, laatvliegers, rosse vleermuizen, meervleermuis en watervleermuizen.

In het deel van het plangebied waar de weg komt zijn alleen sporadisch foeragerende en langsvliegende vleermuizen waargenomen, zonder duidelijke vliegroute.

Er werd buiten het traject waar de weg komt met name gefoerageerd in het zuidoosten, tegen de bebouwde kom van Volendam aan door gewone dwergvleermuizen (zeven exemplaren). Hier werd ook kortdurend gefoerageerd en door dit deel gevlogen door enkele exemplaren van de soorten ruige dwergvleermuizen, laatvliegers, meervleermuizen en watervleermuizen. Ook langs de noordoostzijde, tegen de bebouwde kom van Edam aan, werd gefoerageerd door gewone dwergvleermuizen. Hier bevindt zich waarschijnlijk een verblijfplaats in één van de woningen aan de Jacob Tonissenstraat. De plas met bijbehorende oevers ten noordoosten van de Dijkgraaf Poschlaan (oostelijke deel onderzoeksgebied, buiten het plangebied) werd gefoerageerd door twee gewone dwergvleermuizen.

Samenvattend zijn er geen essentiële functies voor vleermuizen aanwezig op de locatie waar de weg komt. Tegen de bebouwde kommen van Volendam en Edam en ten oosten van het tracé zijn wel diverse foeragerende en langsvliegende vleermuizen waargenomen. Deze delen zijn wel van belang voor verschillende soorten vleermuizen. Het is hierom van belang verstoring van vleermuizen, in aanleg- en gebruiksfase, te voorkomen. Mede hierom wordt momenteel een inrichtingsplan opgesteld. Dit is ook nodig om aan de wet te voldoen. Dit inrichtingsplan wordt samen met de stakeholders opgesteld en is er op gericht lichtverstrooiing vanuit de nieuwe weg naar de foerageergebieden en vliegroutes te voorkomen. Dit door zo min mogelijk te verlichten (middels aangepaste armaturen), grondwallen rondom de nieuwe weg aan te leggen en nieuwe beplanting te planten die als lichtbreker dient. In samenspraak met buurtbewoners worden bovenstaande maatregelen momenteel in het concept inrichtingsplan verwerkt. Dit wordt in de volgende fase nog nader uitgewerkt. Het uiteindelijke plan zal door een ter zake kundige ecooloog worden getoetst en worden vrijgegeven.

Figuur 3.1 Belangrijkste functies van vleermuizen in de omgeving van het plangebied

4 Conclusie

Gemeente Edam-Volendam is van plan het project 'Derde ontsluitingsweg Edam-Volendam' uit te voeren. Tauw heeft een actualiserend soortgericht onderzoek uitgevoerd naar beschermde functies van steenuil, vleermuizen, rugstreepdier en platte schijfhoren.

4.1 Conclusie

Er zijn geen steenuilen, rugstreepdieren of platte schijfhorens aanwezig in het plangebied en de directe omgeving. Negatieve effecten op deze soorten zijn daarom uitgesloten.

Er zijn geen essentiële functies van vleermuizen aanwezig op locatie van het toekomstige tracé. Wel zijn er delen die belangrijk zijn voor vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied (zie figuur 3.1). Om verstoring van vleermuizen te voorkomen wordt momenteel een inrichtingsplan opgesteld met daarin diverse maatregelen. Dit inrichtingsplan wordt in de volgende fase nader uitgewerkt en zal uiteindelijk door een ecooloog worden getoetst en vrijgegeven.

5 Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten steenuil, vleermuizen en rugstreeppad, juli 2017, versie 1.0.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl.

Tauw, 2019. Onderzoek terreinomstandigheden derde ontsluitingsweg Edam-Volendam, d.d. 9 april 2019, met kenmerk N002-1226747KHB-V01-agv.

Tauw, 2016. Nader onderzoek beschermde diersoorten derde ontsluitingsweg Edam-Volendam, d.d. 22 juni 2017, met kenmerk N003-1226747ERT-kmi-V01-NL.